

Vtáčia chrípka: Šírenie, dopady a aktuálna situácia na Slovensku

Vtáčia chrípka A(H5N1) je ochorenie, ktoré sa v posledných rokoch stáva bežnou súčasťou zimného obdobia aj v našich končinách. Tento vírus bol prvýkrát identifikovaný v roku 1996 v južnej Číne a následne v roku 1997 spôsobil významné epidémie hydiny v Hongkongu, pričom bolo hlásených 18 infekcií u ľudí. Po roku 2003 sa vírus objavil znovu a rozšíril sa medzi vtákmi v celej Ázii, Afrike, Európe a na Strednom východe.

Odvtedy sa vtáčia chrípka A(H5N1) stala globálnym problémom, pričom viac ako 23 krajín nahlásilo Svetovej zdravotníckej organizácii (WHO) vyše 890 prípadov ľudských infekcií. Závažnosť ochorenia u ľudí sa pohybuje od miernych symptómov až po smrteľné prípady.

Nové výzvy: Šírenie medzi cicavcami a ohrozenie Antarktídy

Doterajší vývoj v šírení vírusu priniesol nové výzvy. Prvýkrát v histórii bol vírus vtácej chrípky HPAI A(H5N1) hlásený u dojníc. Ohnisko tohto vírusu bolo prvýkrát oznámené 25. marca 2024 a do januára 2025 bolo v USA potvrdených 929 prípadov v 16 štátoch.

Ďalšou významnou udalosťou bolo šírenie vírusu na Antarktídu, kde predstavuje vážnu hrozbu pre izolované populácie vtákov, tuleňov, tučniakov a ďalších živočíchov, ktoré nikdy neboli vystavené takémuto patogénu.

Situácia na Slovensku

- K 21. januáru 2025 bolo na Slovensku potvrdených 37 prípadov vysoko patogénnej leteckej influenzy H5N1. Z toho bolo 2 ohniská u hydiny, 6 prípadov u vtákov chovaných v zajatí a 11 prípadov vo voľnej prírode.
- Najnovší prípad infekcie hydiny bol zaznamenaný 3. januára 2025 v okrese Veľký Krtíš, kde bola infikovaná hydina vrátane kurčiat a husí.
- Národné referenčné laboratórium vo Zvolene oznámilo koncom roka 2024 pozitívny výsledok z vyšetrenia na vtáciu chrípku vtákov chovaných v zajatí v Zoologickej záhrade Košice. Prítomnosť vírusu bola potvrdená 9. decembra 2024 v jednej vzorke potápača prilbatého (*Lophodytes cucullatus*) a 11. decembra 2024 vo vzorke labute čiernej (*Cygnus atratus*).
- U voľne žijúcich vtákov bol posledný potvrdený prípad infekcie zaznamenaný 19. decembra 2024 v okrese Dunajská Streda.

Pohľad do budúcnosti

Odborníci a vedci upozorňujú na potrebu monitorovania vývoja tohto vírusu, ktorý sa neustále geneticky mení. Je dôležité posilniť preventívne opatrenia a zvýšiť informovanosť verejnosti, aby sme minimalizovali riziká spojené so šírením vtácej chrípky.

Prípadné ďalšie prepuknutia či nové zistenia o adaptácii vírusu na nové hostiteľské druhy predstavujú výzvy, ktoré si vyžadujú koordinovanú reakciu na národnej aj medzinárodnej úrovni.